
FRANCOUZSKÁ KONCEPCE DOSTATEČNOSTI KONVENČNÍCH OZBROJENÝCH SIL

Významné dokumenty z různých jednání, která se konala od roku 1988 k otázce nastolení důvěry, bezpečnosti a spolupráce ve světovém společenství (např. Stockholmské konference, jednání ve Vídni a Paříži), předpokládají nejen snížení výzbroje, účinná opatření důvěry v oblasti vojenské činnosti a její kontroly, ale i odstranění nerovnováhy u různých druhů výzbroje, likvidaci potenciálů schopných uskutečnit nečekaný úder nebo rozsáhlé útočné operace. Opatření obsažená v těchto dokumentech zajišťují maximální možnou informovanost v oblasti vojenství, která vylučuje jakékoli pokusy obejít jejich ustanovení nebo tajně připravovat agresi.

Při zpracování jednotlivých dokumentů a jejich projednávání se objevilo mnoho nových pojmů a definic. Patří k nim zejména definice vztahující se k paritě a obranné dostatečnosti, které jsou považovány za základní při stanovování struktury vojenské organizace státu a jeho ozbrojených sil, jejich vyzbrojení i charakteru použití, a také při rozhodování o rozsahu snižování výzbroje i početních stavů vojsk.

S pokračujícím uskutečňováním těchto opatření vyvstává stále více nutnost zavést jednotné chápání a výklad uvedených definic, které se až dosud v nejrůznějších publikacích často značně lišily. Jedním z takovýchto pohledů je i francouzský, který Vám, čtenářům Vojenských rozhledů, tímto předkládáme.

Francouzští vojenští odborníci z pracovního týmu Studijního střediska se v roce 1990 pokusili o aplikaci principu dostatečnosti na konvenční ozbrojené síly (dále jen konvenční síly). Až do té doby byl tento princip v operačním a technickém

smyslu termínu využíván pouze na jaderné síly v rámci strategické koncepce odstrašování.

Z hlediska konvenčních sil bylo pojmu dostatečnosti používáno zejména během parlamentních jednání, pouze v jeho nejobecnějším významu. Neměl tedy do té doby specifický obsah. Jedním z důvodů úsilí o upřesnění koncepce dostatečnosti konvenčních sil byl vývoj v zemích střední a východní Evropy. Naléhavost řešení problému z hlediska konvenčních sil se podle názoru francouzských vojenských odborníků zvýšila i tím, že strategie odstrašování, na níž je založena francouzská národní obrana, těmto silám přisuzuje až druhořadou úlohu.

Dosavadní definice "stavu dostatečnosti", jako kvantitativního, kvalitativního a geografického stavu sil, jenž v daném prostředí odpovídá potřebám obrany státu, vymezeným politikou, a to při minimálních nákladech", může podle názoru odborníků vyvolat dojem, že současné změny a jejich dopady na přínos aparátu obrany evropských států vedou k překročení výhradně technické úrovně posuzování dostatečnosti. Tyto důvody vedly francouzské odborníky ke kritickému vyhodnocení pojmu dostatečnosti, jeho významu a také jeho přesného vymezení při aplikaci na konvenční síly.

Význam pojmu dostatečnost je podle jejich názoru třeba posuzovat z různých hledisek:

Z hlediska rozpočtu se odpovědní politikové snaží vymezit rovnováhu, v níž by se projevil názor veřejnosti, vyplývající z demokratických diskusí, a podle toho najít střední cestu mezi nevyhnutelně rozpornými požadavky. V současné době uvolnění mezinárodního napětí je zřejmé, že v rozhodování se nejvíce odráží finanční tlak a že je tendence dávat přednost činnostem, které mohou zlepšit hospodářskou situaci země a zvýšit blahobyt obyvatelstva, před všeobecně známými "neproduktivními" činnostmi, mezi něž se počítá obrana.

Pro upřesnění přiměřenosti části národního bohatství vydávaného na obranu se uvádí procento z hrubého národního produktu. Ve vyspělých demokratických státech západní Evropy se pohybuje od 1 do 8 %. Je sporné, jaké procento je dostatečné. Francie již dlouho vydává na obranu přibližně 4 % hrubého národního produktu. Pro ministerstvo obrany je tato hodnota trvalým cílem, pro ostatní resorty čerpající prostředky ze státního rozpočtu je maximální hranicí. V důsledku zmírnění mezinárodního napětí se tlak na snižování výdajů soustřeďuje zejména na konvenční síly - i vzhledem k prioritě přiznávané jadernému odstrašování.

Z politického hlediska je úsilí o dostatečnost ozbrojených sil postupem, který je protikladem úsilí o vojenskou převahu a horečného zbrojení, které je jeho důsledkem. Tento pojem je vyhovující pro politická jednání, protože vyjadřuje myšlenku zachování míru a současné zahrnuje snahu o snížení ozbrojených sil na nejnižší možnou úroveň, aby se vyloučily útočné zámysly a možnosti.

Pojmu dostatečnost je v této souvislosti připisováno dvojí poslání. Je-li použit diplomaty v zahraniční politice, přispívá k vytvoření ovzduší uvolnění mezinárodního napětí a usnadňuje jednání o snížení výzbroje. Je-li použit ve vnitřní politice prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků, přispívá k přesvědčení vojenského mínění, že vláda usiluje o snížení rozpočtových výdajů, aniž by se snížila obranyschopnost státu. Francouzští vojenští odborníci se domnívají, že je třeba se začít zabývat dostatečností francouzského jaderného odstrašování. Považují za účelné v kontextu uvolnění tento pojem rozšířit na celé ozbrojené síly.

Za nezbytnou je považována **konkretizace pojmu dostatečnost**. Diplomaté jej definují jako hledání rovnováhy sil, které by se mohly dostat do stavu konfrontace, pomocí jednání o početních stavech vojsk a vojenské techniky. Tento jednoduchý přístup je podle jejich názoru možný v rámci aliance mezi jejími členy i v rámci opozice mezi dvěma aliancemi. Politické dění má být údajně usměrňováno a objasňováno tak, aby každý národ musel dát veřejně najevo svou neutralitu nebo příslušnost k určité alianci a aby docházelo k vyjasnění rozdělení úsilí v rámci každé aliance. Dá se to vykládat i tak, že tato "průhlednost" umožňuje vytvořit reálnou rovnováhu činů i zámyslů tak, aby každá strana měla prostředky pro svou obranu, ale aby přitom neměla zájem útočit. Takto dosažená úroveň, s výhradou, že neztratí svůj význam, se zdá být nezbytná pro zachování rovnováhy a postačující, neboť zaručuje nepoužití zbraní tím, že všem jasně dokazuje absurditu účasti v konfliktu.

Z vojenského hlediska pojem dostatečnost odpovídá přísné adekvátnosti prostředků úkolům, jimiž jsou ozbrojené síly pověřeny.

Podle platných zákonů a předpisů se **hlavní úkoly ozbrojených sil Francie** týkají obrany národního území, území západní Evropy a přístupů k moři, bezpečnosti francouzských státních příslušníků v zahraničí a pomoci spřáteleným zemím, ochrany francouzských námořních zájmů a účasti na úkolech veřejné správy či úkolech obecného zájmu v mezinárodním měřítku.

Uvedeným úkolům odpovídá i struktura ozbrojených sil Francie. V případě, že mají ozbrojené síly působit společně se spojenci, je třeba mj. přesně rozdělit úkoly a prostředky mezi spojence a zajistit součinnost. Z "nedostatku malých válečných konfliktů" umožňuje posoudit účinnost vojenské techniky a bojových uskupení a prověřit jejich dostatečnost pouze cvičení v podmínkách blízkých reálným.

Uvedená koncepce je významným faktorem při jednání o rozměrech vojenského mechanismu. Je považováno za vhodné uvést do souladu různé politické záměry vyjadřované prostřednictvím úkolů a rozpočtových prostředků vyčleněných na výstavbu ozbrojených sil.

Od ozbrojených sil se neočekává pouze dosažení válečných cílů v případě konfliktu, ale mají být také stálým nástrojem v službách francouzské politiky, a zejména mají být schopny odstrašit agresora od zahájení ozbrojeného konfliktu. Proto je třeba do této koncepce zahrnout všechno, co se vztahuje k provozu ozbrojených sil, jako např. zpravodajství, spojení, psychologii, diplomacii i podporu obyvatelstva.

Z hlediska průmyslu hledání dostatečnosti souvisí se zachováním technologické kompetentnosti a průmyslového mechanismu, potřebných k vyzbrojení ozbrojených sil, zvláště v oblasti prioritních technologií (např. jaderných).

Po dlouhou dobu francouzský průmysl zajišťoval téměř úplnou soběstačnost. Umožňoval Francii provádět významnou investiční politiku a rentabilitu investic zabezpečovat objednávkami pro vývoz. Avšak tím se schopnost země zajistit výzkum a vývoj kvalitních materiálů dostala do závislosti na vývozu. Dnes se již zřetelně projevuje nedostatek prostředků na rozvoj potřebného výzkumu. Proto musí Francie v oblasti vývoje technologií klást důraz na spolupráci a zvýšit intenzitu dovozu a vývozu.

Tato celková orientace se musí projevit v rámci zřetelné kooperační a vývozní politiky, aby byla zachována technologická převaha nad potenciálním nepřítelem. Je však zřejmé, že dosáhnout této úrovně je stále obtížnější, protože se rozvíjí celosvětová tendence hospodářské výměny, z níž nemůže být vyloučena vojenská technika. Tento problém může zmírnit pouze jednání a dohody mezi předními výrobci vojenské techniky, zejména americkými a evropskými.

HRANICE POJMU DOSTATEČNOST

Používat pojmu dostatečnost znamená podle francouzských odborníků potvrzovat, že zavedení určité vojenské techniky (dále prostředky) umožňuje dosažení určitého cíle. Výklad pojmu je považován za jasný, pokud prostředek i cíl jsou přesně vymezeny a pokud postup od jednoho k druhému je dokonale příčinně podmíněn. Tak je tomu v případě jaderného odstrašování. Francouzské strategické řízení střely jsou např. proti obrannému systému protivníka bezmocné, přestože jsou schopny zničit prostor o přibližně stejné rozloze jako Francie.

Jiná situace je v oblasti **konvenčních sil**, neboť zde dochází k problémům vyplývajícím převážně z logiky, z časového vývoje charakteristik a ze současného hodnocení prostředků.

Odborníci si kladou otázku, zda u konvenčních sil lze bez problémů přiřadit určitý cíl určitému prostředku. Prokázání dostatečnosti může být zpochybněno tím okamžikem, kdy je nezbytné rozhodnout o způsobu přiblížení četných i různorodých cílů a prostředků a kdy vyvstává vzájemná závislost mezi různými prostředky, které je třeba kombinovat, aby bylo dosaženo společného cíle, nebo mezi různými cíli, jejichž dosažení může zabezpečit jeden prostředek. Z finančního hlediska to představuje velké "pokušení" nechat ve jménu dostatečnosti k této situaci dojít.

V obecné rovině již toto "sdružování" existuje. Síly rychlého nasazení např. mají za úkol současně se podílet na obraně západní Evropy a na operacích v zámorí. Na úrovni vojenského materiálu a základních úkolů jsou možné nejrůznější kombinace a analýza se stává velmi složitou. Bezpečnost francouzských státních příslušníků v zahraničí, obrana francouzských zájmů ve světě a úspěšnost nasazení francouzských ozbrojených sil v konfliktech např. přispívají k rozlišení cílů vymezených pro konvenční síly. Považuje se však za nezbytné stanovit priority.

V nadnárodní rovině s logikou souvisí problém aliancí, kde vyvstává otázka, do jaké míry má při plnění společných cílů existovat důvěra ke spojencům. Pokud má otázka aliance základní význam pro splnění národního cíle, pak je třeba (podle názoru francouzských odborníků) jí věnovat nejvyšší pozornost.

Za další problém související s pojmem dostatečnost je považován nevyhnutelný **časový vývoj faktorů**, a to jak u vytyčených cílů, tak u prostředků, které lze vyvinout.

Vývoj cílů se vysvětluje tím, že vývoj ohrožení ze strany potenciálního protivníka lze nesnadno předvídat na několik let dopředu. Za důkaz toho, jak nesnadné je zpracovat správné prognózy, je považován rozpad východního bloku, uvolnění ve vztazích mezi Východem a Západem a z toho vyplývající jednání o odzbrojení. Cíle se mohou vyvíjet také podle zámyslů vojenských aliancí a podle zájmů, zejména

ekonomických. Zdroje surovin, obchodní výměna, investice v zahraničí, odchod pracovních sil do zahraničí, předávání zkušeností, využívání pobřežních vod - to jsou faktory, které tvoří křížící se zájmy a značnou vzájemnou závislost. Mohou se stát také příčinou "nenasytnosti" a rychle předmětem napětí, jež může přerůst ve vážný konflikt.

Rovněž **vývoj prostředků**, které je Francie schopna vytvořit pro své konvenční ozbrojené síly, lze nesnadno předvídat na delší období. Hlavní úlohu hraje pochopitelně vývoj technologií. Značnou váhu má však i vývoj ekonomický, který v podstatě určuje objem finančních prostředků, jež stát může vydat na obranu.

Fakt, že se prostředky a cíle často vyvíjejí, nemusí mít sám o sobě negativní důsledky. V udržování dostatečnosti konvenčních prostředků se může negativně odrazit to, že vzhledem k dlouhé době vzniku těchto prostředků je jejich časový vývoj v současné době rychlý. V kontextu odzbrojení je považován za příliš rychlý i vzhledem k tempu přirozeného zániku některé techniky. Aplikace pojmu dostatečnost vyžaduje značnou schopnost předjímání vývoje, což je v současných podmínkách nesnadné zajistit. Dostatečnost se musí neustále vztahovat k současnosti a přitom brát v úvahu budoucnost v horizontu 20. let. Musí přihlížet k budoucímu vývoji četných faktorů, z nichž některé Francie nemůže ovlivnit, např. možná ohrožení, zahraniční zájmy a aliance, které se neustále mění.

Třetím problémem při výkladu pojmu dostatečnost je **způsob hodnocení současných vojenských prostředků** (vojenské techniky). Francouzští odborníci se domnívají, že je třeba především odpovědět na otázku, jak vysoká je schopnost francouzských konvenčních sil splnit určitý úkol. Nejistota vyplývá ze značné odlišnosti možných bojových podmínek. Souvisí také s nemožností experimentovat v rozmístění a složení sil se zřetelem k hlavním obranným cílům. Žádné cvičení nenahradí skutečný boj, ať jde o techniku či živou sílu. V tomto ohledu je považována zkušenost z nasazení sil v lokálních konfliktech zvláště cenná.

Nedávné vážné konflikty, k nimž ve světě došlo, přinesly většinou poučení, která zpochybňují některé zavedené principy. Zkušenosti z nich např. prokázaly účinnost řízených střel proti lodím, tankům a letounům. Obecně také připomněly význam lidského faktoru, na který se běžně zapomínalo. Zvýšil se význam přípravy, výcviku, fyzické odolnosti, psychické odolnosti v boji, zkušeností ze skutečného boje, morálky i odhodlání.

Zdůrazňuje se, že **účinnost konvenčních sil** nelze hodnotit pouze podle kvantitativní vojenské techniky a vojsk, které lze přizpůsobit, ale do značné míry také podle kvality jedné i druhých a podle kvality strategií, kteří zajišťují složení sil a rozhodují o jejich nasazení. Pokud jde o účinnost, jsou tedy číselně vyjádřená hodnocení a srovnání velmi diskutabilní.

Otázky hodnocení jsou složité u vlastních prostředků, avšak daleko složitější jsou, mají-li se týkat protivníka, o jehož prostředcích vyčerpávající informace nejsou k dispozici. Odhad výsledku konfrontace mezi lišícími se prostředky je obtížný, stejně jako odhad kvalitativní převahy, k níž může dojít. Stupeň nejistoty je vysoký a konflikty, k nimž dochází, ji potvrzují. Stratégové dobře vědí, že podstatný význam má geografická poloha válčiště i složení tamějšího obyvatelstva a že zdánlivě zcela přehlednou situaci může změnit náhoda. Je-li na vojáky kladen požadavek stanovit počty techniky a vojsk, které považují za dostatečné, určité pro záruku jistoty

výsledku např. stanoví 200 tanků nejnovějšího typu proti původnímu předpokladu 100 tanků a dojde ke stejnému "nadsazování", jaké po 40 let praktikovaly obě supervelmoci.

NAVRHOVANÉ ZMĚNY V DEFINICI A APLIKACI POJMU DOSTATEČNOST

Koncepce dostatečnosti ozbrojených sil je francouzskými odborníky považována za přirozený produkt současné doby. Doprovází údajně ideu, že **blahobytu a bohatství národů lze v současné době dosáhnout celkovým ekonomickým rozvojem planety, a proto není nutno o ně usilovat vojenskými "výboji"**. Tato koncepce má vést ke smluvně zaručené rovnováze vojenských sil, které mají být co nejmenší, ale schopny přesto s jistotou odstrašit potenciálního agresora.

Vzhledem k rozporným cílům se tato koncepce zdá být křehká a nejistá. Předpokládá, že celý svět přistoupí na logiku liberální ekonomiky, že ozbrojené síly budou trvale sloužit pouze k odstrašování, a nikoli k agresi a že vášně vždy ustoupí rozumu. Zvláště pak předpokládá velmi úspěšné zvládnutí procesu vojenské konfrontace. Avšak v oblasti konvenčních sil vede komplexnost problému a četnost faktorů nevyhnutelně k pochybnostem o protivníkovi i o účelnosti vlastních zbraní v konfrontaci s málo známým protivníkem. Tyto pochybnosti jsou znepokojující pro blízkou budoucnost a o to více spleťte pro budoucnost vzdálenou.

Uvedená koncepce se údajně může stát i nebezpečnou, pokud se bere v úvahu pouze hledisko ekonomické a pokud snížení vojenského rozpočtu tvoří samo o sobě prioritní cíl a odpovědní představitelé se domnívají, že všechny možné úkoly, zvláště týkající se odstrašování, jsou přesto zabezpečeny. Pro stát, jako je Francie, je tento postup považován za riskantní. Proto se uvažuje o opatřeních, která by toto riziko snížila.

Definice dostatečnosti, jako minimální úroveň sil potřebných pro naplnění obranné politiky, je považována za málo operativní. Tato politika, a zejména úkoly, které z ní vyplývají, jsou na konci nezbytně dlouhého a komplexního jednání (do kterého vstupují diplomaté, vojáci, představitelé odpovědní za rozpočet a experti generálního sekretariátu národní obrany aj.) politickými orgány definovány údajně pomocí příliš obecných termínů.

Štáby pověřené vymezením prostředků úměrných realizaci obranné politiky se chtějí vybavit takovými prostředky, které s jistotou splní celkové úkoly. Požadavky na tyto prostředky jsou vzhledem ke globálnímu charakteru vytyčených úkolů značně vysoké. Vojenské rozpočty se současně významně snižují, aniž by však rozptýlily iluze o tom, že prostředky, které jsou z nich financovány, jsou dostatečné pro splnění všech úkolů.

Nová definice dostatečnosti by měla umožnit mnohem konstruktivnější dialog mezi politickými a vojenskými institucemi, který by vyústil v konsensus o přesném určení úrovně a soudržnosti sil. Francouzští odborníci považují za účelné nově vymezit dostatečnost nikoli jako úroveň sil nezbytných ke splnění daného úkolu, a to velmi obecnými slovy, nýbrž naopak jako "podsoubor ohrožení a úkolů, které mohou být projednávány nebo brány v úvahu, determinovány politickými orgány". V tomto případě jde o posun koncepce, neboť dostatečnost je aplikována na úkoly, a nikoli na prostředky k jejich splnění.

Tato definice je některými francouzskými odborníky považována za vhodnější, neboť je založena na francouzském implicitním způsobu uvažování. Vystává tím otázka typu: Do jaké míry má být chráněn rodinný domek proti zlodějům? Absolutní ochrana je přirozeně nepředstavitelná. Záleží na majiteli, na jeho obavách, schopnostech a míře jeho pocitu osamění, zda se rozhodne, že např. instalace poplašného zařízení odpovídá jeho potřebám.

V rámci této koncepce se přesné vymezení dostatečnosti stává v pravém slova smyslu politickým aktem, kterým předpokládá ze strany "politika" rozhodování nesnadné, protože jde o rozhodování riskantní. Za přispění poradců (technika a finančníka) musí sestavit stupnici potenciálních ohrožení, posoudit disponibilní zdroje, optimalizovat jejich soubor a pomocí toho - s nevyhnutelnou "důvěrností", avšak konkrétními termíny - vyjádřit, jaké jsou možnosti země a místo, na které aspiruje v mezinárodních dohodách.

Na úrovni politického rozhodování by takto došlo k dvojímu omezení, týkajícímu se jednak ohrožení, jemuž je země vystavena (původ, charakter, lokalizace), jednak způsobů, jimiž na ně hodlá reagovat (charakter a rozsah nasazení ozbrojených sil, účinek na protivníka...). Platnost těchto omezení by odpovídal a přesně definovaným institucionálním postupům. Za tohoto předpokladu může "voják" jasně vymezit prostředky a model ozbrojených sil, které odpovídají daným druhům ohrožení v rámci přiměřené reakce na ně.

Pojem lze údajně upřesnit zavedením koncepce "vzorkování ohrožení", tj. definováním reprezentativních vzorků ohrožení. Úroveň sil se dále stanovuje tak, aby jim odpovídala.

Předpokládá se, že v praxi bude docházet k tomu, že ohrožení nebo stanovený úkol nebudou odpovídat jednomu z vybraných vzorků. Z toho vyplývá důležitost přesnosti jejich výběru. Pokud je výběr příliš přesný, značně přiblíží situaci reálnému ohrožení, ale stanovení sil, a zvláště jejich soudržnost, budou velmi nesnadné vzhledem k vysokému počtu typů zvažovaných úkolů. Je pravděpodobné, že výdaje na obranu budou v tomto případě vysoké. Pokud je příslušný výběr přibližný, bude stačit určit síly tak, aby odpovídaly limitu pro některá ohrožení jednoduchého typu. V tomto případě je stanovení snadnější a soudržnosti se zřetelem ke vzorku zvažovaného ohrožení může být dosaženo bez problémů. Výdaje na obranu budou v tomto případě nižší. Jestliže však bude "vzorkování" provedeno příliš přibližně, může se reálné ohrožení (jestliže nastane) nacházet mezi dvěma vzorky a vzniká riziko, že nebude možné je přizpůsobit. Aby se síly přizpůsobily reálnému ohrožení, byla by v tomto případě nutná značná pružnost a polyvalentnost prostředků.

Uvedené nové koncepty lze údajně vytknout určitou naivitou a idealismem v tvrzení, že "politik" nese veškeré politické riziko omylu v hodnocení. Chybu v jeho úsudku lze však dokázat pouze v případě, že se prokáže, že koncepce dostatečnosti nebyla dostatečně přesná.

V případě, že by tato navrhovaná definice dostatečnosti byla schválena, mělo by být naplánováno vymezení postupů hodnocení struktur a početních stavů ozbrojených sil.

Vývoj mezinárodní situace a její dopady na rozsah národních obranných úsilí zvyšuje podle názorů francouzských odborníků vhodnost uvedeného postupu. Pokles ohrožení, které donedávna představoval pro západní Evropu východní blok,

by měl vést ke snížení úrovně sil NATO a bývalé Varšavské smlouvy. Předpokládá se, že Francie by v případě potřeby byla pověřena intervencí na středoevropském válčišti.

Předpokládá se také, že další jednání o státním, a zejména vojenském, rozpočtu Francie budou náročná. Ve vojenských kruzích panuje obava, že snížení "hrozby z Východu" povede k dalším požadavkům na snížení vojenského rozpočtu s možným rizikem, že se podcení vznik potenciálního ohrožení odjinud. Tato stanoviska budou zřejmě radikálnější po postupné konkretizaci mezinárodních smluv.

Dále se také očekává, že v procesu rozhodování na nejvyšší úrovni přijde na řadu i provoz ozbrojených sil (početní stavy, doplňování) a výzbroj (možná revize některých programů). V této souvislosti se v "obecném zájmu" navrhuje, aby "výstavba konvenčních ozbrojených sil byla přezkoumána orgánem, který by byl nezávislý na výkonných, legislativních i administrativních orgánech", a aby mu tato nezávislost byla zaručena. Doporučuje se také uvažovat o **ustavení "Nejvyšší rady obrany"** složené z malého počtu kompetentních osobností např. podle vzoru Ústavní rady, nejlépe na období shodné s platností zákonů o vojenském programování. Nejvyšší rada obrany by neměla příliš zasahovat do ústavních práv a kompetencí nejvyšších politických a vojenských představitelů. Měla by být poradním orgánem, který by průběžně vyhodnocoval přiměřenost konvenčních ozbrojených sil a strategie jejich použití v souladu s definicí dostatečnosti, vymezenou "politikem".

Nová vojenskopolitická situace v Evropě, která sice oblast "neotvírá" úplně, nevyžaduje již na úrovni konvenčních ozbrojených sil takové utajování jako dříve. Za přesně stanovených podmínek by nestranná stanoviska Nejvyšší rady obrany mohla být zveřejňována a mohla by tak přispívat k pravidelnému objasňování rozsáhlých demokratických jednání o otázkách obrany.

Uveřejněná informace byla vybrána především z důvodu aktuálnosti tohoto tématu. Obranná dostatečnost je velmi diskutovaným problémem, který vyžaduje podrobné zhodnocení z různých stran. Proto názor francouzských vojenských odborníků je pro nás cenný a umožňuje případně korigovat vlastní hlediska. K zpracování článku byly použity materiály z ÚVI, a to redakčně upravená a zkrácená Informační zpráva AI č. 807 (1992).

-RH-